

היתר עסקה

עפ"י החלטת מועצת עיריית בני ברק, אנו הח"מ מודיעים ומתחייבים בזה בשם העירייה על כל אגפיה ושלוחותיה והמוסדות הכספיים הכפופים לה (להלן העירייה), שכל ענייני הכספים שיש בהם איסור רבית, או חשש איסור רבית, הן מן התורה הן מדרבנן והן אבק רבית אשר תעסוק בהם העירייה, בין מה שתיתן לאחרים או אחרים יתחייבו לה ובין מה שתקבל מאחרים או תתחייב להם, בין אנשים פרטיים ובין חברות או מוסדות או גופים ציבוריים, בין תושבי העיר ובין שאינם תושבי העיר, בין בכסף בין בשווה כסף, בכל סוגי הלואות, אשראי, פקדונות, חסכונות, משכנתאות, ערבויות, התחייבויות, כולל פעולות ועסקי תיווך ונאמנות ושלוחות המבוצעים ע"י העירייה, אפילו מוזכר בכל אלו לשון הלואה או ריבית או ריבית דריבית, כל אלו יהיו בידי המקבל או החייב (להלן המקבל) בתורת עסקא כתיקון חז"ל. ברווחים מן העסקה יתחלקו הנותן והמקבל מחצה במחצה, בחלקים שווים, ובהפסדים ח"ו ישא המקבל ארבעים וחמישה אחוזים והנותן חמישים וחמישה אחוזים, ובתכניות ועסקאות שאין בתנאי היתר זה כדי לבטל מהן איסור רבית, תהיה העסקה כולה בתורת פיקדון בלבד בידי המקבל, ועל המקבל תהיה רק אחריות פשיעה וגניבה ואבידה, ובעסקאות אלו יקבל הנותן שמונים אחוז מן הרווח והמקבל עשרים אחוז. אחריות המקבל בחלק הפיקדון, בין בניתן בתורת עסקה ובין בניתן בתורת פקדון כולו, כוללת אחריות לכל פעולות המתעסקים מטעם המקבל.

כל חוב, או תשלום שאם היה נפרע בתאריך מסויים, לא היו מוסיפים עליו ריבית ו/או הצמדה, וכשמאחרים או מאריכים את מועד התשלום מוסיפים לחוב רבית ו/או הצמדה מכל סוג שהוא, יהיה חוב זה ביד החייב - בתורת עסקה, מיום התאריך המסויים הנ"ל, לפי התנאים הנ"ל. מקבל העסקה משתף את הנותן כנגד שיווי העסקה באופן המועיל בעסקיו ונכסיו המותרים הבטוחים הקרובים לרווח, באותם שיכול הנותן לזכות בהם, בין בנכסי דינידי ובין בנכסי דלא דינידי, בין בעסקיו ונכסיו הקיימים ובין בעסקיו ונכסיו שמכאן ולהבא, וכל הרכישות והקניינים יעשו לטובת הנותן באופן המועיל ביותר, והמקבל יעסוק לטובת הנותן ומשתפו בפעולותיו הכספיות בהווה ובמה שישקיע בעתיד על פי התנאים הנ"ל, וכל זה אפילו במקרה שמקבל העסקה לוקח העסקה שלא למטרות השקעה ומסחר, אלא לתשלום חובות וכדומה, ותהיה זכות למקבל להודיע לנותן או לעדים מה הם עסקיו ונכסיו.

המקבל אינו נאמן לומר שהפסיד, או שלא הרויח, וכן לגבי גובה הרווח, אלא עפ"י שבועה חמורה על פי דיני ישראל, בבי"ד רבני, ואם לא יהיה כשר לשבועה ע"פ דין תורה, או שלא יהיה אפשר לחייבו שבועה מסיבה אחרת, יהיו מסמכי המקבל המאושרים ע"י ביה"ד, או הוכחה אחרת עפ"י שיקול דעת ביה"ד, הוכחה על ההפסד או על אי גובה הרווחים, וכן יהיה נאמן המקבל עפ"י עדות כשרה ונאמנה עפ"י דיני ישראל. בעסקים בהם המקבל אינו מתעסק בעצמו, תהיה שבועת המתעסק בפועל מועילה כשבועת המקבל עצמו.

אבל מוסכם שאם יתן המקבל לנותן עבור חלקו ברווחים כפי הנהוג בעירייה, או כפי שהוסכם ביניהם, כולל הפרשי הצמדה למיניהם, הטבות ומענקים, אזי יהיה המקבל פטור מחובת ההוכחה ופטור משבועה, ומותר הרווח יהיה שייך לו לבדו.

כמו כן הוסכם, שכל תשלום או הטבה שינתנו לפני ההתעסקות, ייחשבו כתשלום על החשבון באופן המותר, ובמידה שיתברר שעל פי תנאי העסקה אין המקבל חייב בתשלום או בהטבה זו, ייחשבו התשלום וההטבה כפירעון מהקרן.

וכן הותנה, שאם יתעכב הפירעון אחרי הזמן שנקבע בין הצדדים, אזי תמשיך העסקה לפי התנאים הנ"ל, עד גמר הפירעון.

מוסכם בזה, שאם יש או יהיה איזה חוב עם חשש ריבית, שלא חל עליו בתחילה תנאי היתר עסקה זה - מיד כשיתאפשר שיחולו עליו תנאי היתר עסקה זה, יחולו הם עליו בזמן ובאופן המועיל ביותר למנוע איסור ריבית ושאר איסורים, ומהזמן הזה יהיה הנותן שותף בעסקי ובנכסי המקבל בקניין המועיל כפי כל התנאים הנ"ל, והמקבל יעסוק בהם בתורת עסקה.

ומוסכם בזה, שבכל ספק בשטר זה יש לפרשו באופן המקיים את השטר ולא באופן המבטלו, ומוסכם לקבל דעת הפוסקים המקיימים שטר זה.

כל זה החלטנו במועצת העירייה בהחלטה גמורה ומחייבת, ויש תוקף להחלטה זו, ככל שאר החלטות ותקנות העירייה וחוקי העיריית המחייבות, ואין רשות לאף אחד מפקידי העירייה בשום דרג שהוא, או חברי מועצת העירייה, ללוות או להלוות או להתחייב או לקבל התחייבות בשם העירייה באופן שיש בו משום איסור ריבית או חשש ריבית או אבק ריבית, ושטר זה הינו חלק מההתקשרות החוזית של העירייה והמתעסקים עמה, ומחייב בכל דיון משפטי ויהיה לו תוקף על פני כל הסכמים או התחייבויות הנוגדות אותו.

ובפירוש הותנה שאם מאיזו סיבה שהיא לא ידע המקבל או הנותן על ענין היתר עסקה זה, או שלא ידע בכלל מהו היתר עסקה, יהיה נוהג בו דין עסקה, כפי תנאי היתר זה, מאחר שעפ"י ההחלטה דלעיל לא תעסוק העירייה בשום עניני כספים שלא ע"פ דין תורה ותיקון חז"ל, וכל המתעסק עם העירייה ע"פ תקנותיה והחלטותיה הוא מתעסק.

ואם יש איזה פרט בנוסח היתר עסקה זה שלא חל, או שמחמתו נגרם חשש איסור ריבית, אין הוא מבטל תוקף העסקה, אלא תחול העסקה בלעדיו באופן המועיל ביותר, והרינו מסמיכים בזה את כל מורשי החתימה של העירייה לחתום ולצרף היתר עסקה זה באופן פרטי בכל התקשרות עם העירייה, עפ"י דרישת הלוקח והמתקשר.

כל הנ"ל נעשה בהודאה גמורה בקאג"ם דלא כאסמכתא ודלא כטופסי דשטרא והכל נעשה בקניין המועיל ביותר ובאופן המועיל ביותר.

וע"ז באעה"ח פניה"ק בני ברק ת"ו בשם העירייה

יום ראשון, י"ט בחשוון ה'תשע"ו

גזבר העירייה

ראש העירייה

נוסח היתר העסקא אושר ע"י הגאון רבי משה שאול קליין שליט"א, רב שכונת אור החיים וחבר בי"ד של מרן פוסק הדור הגאון ר' שמואל הלוי ואזנר זצוק"ל, והגאון ר' שריאל רוזנברג שליט"א, רב שכונת רמת דוד וראש בי"ד בנשיאותו של מרן פוסק הדור הגאון רבי נסים קרליץ שליט"א